

Waterschap **Scheldestromen**

Programma Afvalwaterketen

Overzicht prestaties programma Afvalwaterketen

Primaire taak	Prestatie-indicator bestuursperiode 2024-2027	voortgang sept 2024
Schoon Water	De installaties voor het zuiveren van afvalwater functioneren naar behoren. We zorgen ervoor dat de totale zuiveringsprestatie (het rendement waarmee nutriënten en stoffen worden verwijderd op de zuivering) minimaal 80% is.	79,6%
Schoon Water	We voldoen aan de nalevingsverplichting zoals opgenomen in de lozingsvergunningen voor het lozen van gezuiverd afvalwater. We streven een nalevingsverplichting van 98% na.	99,5%
Schoon Water	We hebben een goed functionerend transportsysteem voor het transporteren van afvalwater vanaf het overnamepunt tot aan de zuiveringen. Nooduitlaten door het technisch falen van het systeem mogen niet voorkomen.	3

Toelichting prestaties programma Afvalwaterketen

Algemeen:

De haalbaarheid van de prestaties van afvalwaterketen staat onder druk vanwege problemen met betrekking tot personele capaciteit. Hiervoor wordt gewerkt aan een Koersplan en daaraan gekoppeld formatieplan om de afdeling toekomstbestendig te maken: hierin wordt aangegeven waaraan gewerkt moet worden en welke functies ingevuld moeten worden om te voldoen aan de prestatie-eisen en de risico's te verlagen.

De rollen en verantwoordelijkheden vanuit de afdelingen Afvalwaterketen en projecten bij investeringsprojecten worden verder uitgewerkt. Vertraging in het realiseren van projecten is niet wenselijk vanwege de impact die dit heeft op de beheers- en onderhoudswerkzaamheden, en dus op de staat van de assets.

Om de ambities en prestaties van onze zuiveringstaak zoveel als mogelijk te kunnen realiseren vindt inhuur plaats (vanwege o.a. verlof en ziekte). De procesoperators worden hierdoor ontlast. Op die manier worden in ieder geval de wettelijke zuiveringstaken uitgevoerd. De samenwerking op het gebied van gemalenbeheer met de gemeente Middelburg vraagt nog steeds extra aandacht vanwege de invulling van de noodzakelijke capaciteit. De evaluatie van deze samenwerking wordt voor de zomer verwacht. Met name uit het afgelopen jaar blijkt dat binnen afvalwaterketen in de toekomst rekening gehouden moet worden met: schaarste van grondstoffen, levertijden van materialen, inflatie, stijging van loonkosten en prijzen (bijvoorbeeld chemicaliën) en capaciteitsproblemen.

Toelichting afwijking op prestatie-indicatoren:

- De in deze monitor gerapporteerde zuiveringsprestatie is 79,6% (mei monitor 73,8%) en is daarmee lager dan de jaardoelstelling als gevolg van de lage temperaturen in het voorjaar. De prognose gebaseerd op een meerjarig gemiddelde ligt wel boven de 80%. En daarmee verwachten we dat de jaardoelstelling van 80% wordt gerealiseerd.
- Op de rwzi Retranchement is het voortschrijdend gemiddelde van het fosfaatgehalte 4 keer boven de norm van 2 mg/ uitgekomen. Dit is een gevolg van de opstart van de rwzi Retranchement in 2023. Dit resulteert in een nalevingspercentrage van 99,5%. (mei monitor 91,8%)
- Tot nu toe zijn er 3 nooduitlaten inwerking getreden, te weten door reparatiewerkzaamheden tijdens regenweer en door uitval pompen tijdens regenweeraanvoer.

Exploitatiekosten programma Afvalwaterketen

Kosten- en opbrengstsoorten	Bedragen x € 1.000		
	Begroting 2024, inclusief begrotingswijzigingen	Prognose 2024	Afwijking
Lasten;			
Externe kosten	15.041	15.044	-3
Personeelskosten	6.988	7.379	-391
Rente en afschrijving	11.788	10.125	1.663
Totaal lasten;	33.817	32.548	1.269
Baten;			
Externe opbrengsten	-1.106	-1.270	164
Totaal baten;	-1.106	-1.270	164
Inzet reserves:			
Toevoeging reserves	0	1.663	-1.663
Onttrekking reserves	-771	-756	-15
Totaal reserves;	-771	907	-1.678
Netto kosten programma Afvalwaterketen	31.940	32.185	-245

Toelichting programma Afvalwaterketen externe kosten & opbrengsten

Externe kosten: € 3.000,- hoger dan begroot (mei monitor € 23.000,- hoger)

De monitor september laat een bijstelling naar boven zien van € 3.000,- ten opzichte van de gewijzigde begroting. Het uitgesteld werk december 2023 ad € 75.000,- is hierin verwerkt. Hieronder worden de afwijkingen nader toegelicht.

Beheerskosten: € 347.000,- lager;

Er is sprake van € 277.000,- lagere elektriciteitskosten doordat de netwerkkosten en energiebelasting minder gestegen zijn dan begroot. Ook kosten voor chemicaliën worden lager geprognostiseerd; de hoeveelheden 2024 zijn soms te hoog begroot. Daarnaast € 77.000,- lagere belastingen op basis voorlopige heffing 2024. De voorlopige heffing 2024 is lager door betere zuivering. De begroting is op basis van eerdere jaren. De onderhouds-/schoonmaakkosten zullen € 75.000,- hoger uitkomen dan begroot (realiteit 2023/2024).

Onderhoudskosten: € 120.000,- hoger;

De onderhoudskosten zullen € 120.000,- hoger uitkomen door hogere kosten IBA inrichtingen € 45.000,- door ouderdom installaties toename kosten. Daarnaast aanpassingen naar boven op basis realiteit o.a. voor keuring hijs/takel materiaal en vervanging 2 bedrijfswaterpompen. Daarnaast is er het risico dat door vertrek 2 werkvoorbereiders de geplande onderhoudswerkzaamheden vertragen en daarmee de uitgaven lager zullen zijn. Getracht wordt de gevolgen te minimaliseren. Wel is er mogelijk € 280.000,- over door vertrek van 2 werkvoorbereiders. Getracht wordt dit bedrag de komende periode te minimaliseren. Een exacte duiding van dit bedrag is nog niet mogelijk.

Beleid & Ondersteuning € 115.000,- hoger;

Door nieuwe plannen, die nog niet waren voorzien in begroting 2024: herijking hydraulische capaciteit, onderzoek afvalwateraanbod Sluis, data op orde - stedelijk gebied, externe begeleiding bouw rioolgemaal Waterzande.

Hogere verwachte kosten afzet slib/restproducten ad € 103.000,-. De tarieven SNB en Brabantse Delta vallen naar verwachting in 2024 hoger uit dan begroot.

Onvoorziene kosten in 2024 voor Subsidies afhaakproblematiek ad € 32.000,- omdat het geraamde bedrag 2023 te laag is ingeschat.

Reserves (€ 1.678.000 hogere toevoeging):

Betreft een toevoeging aan de algemene reserve ad € 1.663.000,- vanuit het voordeel in de kapitaallasten ten gevolge van schatkistbankieren. Daarnaast wordt in 2024 € 15.000,- minder onttrokken uit de bestemmingsreserve effluent. Dit bedrag wordt in 2025 ingezet voor onderzoek naar effluent.

Toelichting exploitatiekosten programma Afvalwaterketen risico's en ontwikkelingen

Door het voorlopig/tijdelijk ontbreken van 2 werkvoorbereiders is er een risico op achterstand in onderhoudswerkzaamheden .

Toelichting personeelslasten programma Afvalwaterketen

De prognose op personeelslasten laat in de september monitor een overschrijding zien van circa € 0,4 mln. Voor Afvalwaterketen vindt er momenteel extra inhuur plaats om de investeringsprojecten te realiseren en voor te bereiden (het betreft hier inhuur voor de afdeling Afvalwater die ook een bijdrage levert aan projecten van o.a. watersysteembeheer). Ingeschat wordt dat de inhuur in 2024 € 0,75 mln. bedraagt doordat de markt krap is (monitor mei € 1 miljoen). Hiertegenover staan gedeeltelijk nog in te vullen vacatures.

Toelichting personeelslasten programma Afvalwaterketen risico's en ontwikkelingen

Formatieplan

Op basis van een brede analyse van de huidige situatie en ontwikkelingen is in beeld gebracht wat de formatiebehoefte van de afdeling AWK is. Deze komt voort uit de noodzaak de basis op orde te brengen, de aanpassing van de wijze van samenwerking met andere afdelingen en het toekomstbestendig maken van de afdeling. In het formatieplan wordt beschreven welke functies vervuld moeten worden om te voldoen aan de prestatie-eisen en de risico's te verlagen. Afvalwaterketen wil voorbereid zijn op toekomstige ontwikkelingen zoals nieuwe wet- en regelgeving in afstemming met het bestuur op te pakken en uit te voeren.

Koersplan

Ontwikkelingen in de omgeving van het Waterschap nopen de afdeling Afvalwaterketen de koers te verleggen. Dit Koersplan geeft de weg van de afdeling naar de toekomst weer. Om hiervoor ruimte te maken moet de afdeling eerst de basis op orde brengen, en daarmee risico's naar een aanvaardbaar niveau. Om beter inzicht te krijgen in welk onderhoud nodig is voor de gewenste prestaties en risiconiveau, moeten meer en betere data beschikbaar komen. Met die data kan een adequaat onderhoudsniveau gekozen worden en daardoor omstaat ruimte voor acties om echt toekomstbestendig te worden. Het Koersplan bestaat uit twee onderdelen: een overzicht van de relevante toekomstige ontwikkelingen en een actieplan waarmee de afdeling de basis op orde brengt én zich voorbereidt op toekomstige ontwikkelingen. Bij de toekomstige ontwikkelingen gaat het om:

- Nationale en Europese Wetgeving waar de afvalwaterketen aan moet voldoen,
- Niet wettelijke doelstellingen, bijv. op het gebied van duurzaamheid,
- Externe ontwikkelingen (bijv. klimaatverandering, demografische of economische ontwikkelingen).

De krapte op de arbeidsmarkt is in relatie tot het begeleiden van projecten en vervanging personeel een risico.

Toelichting rente en afschrijving programma Afvalwaterketen

De kapitaallasten zijn € 1.663.000 lager dan begroot (monitor mei € 465.000,- lager dan begroot). Dit wordt verklaard door lagere kapitaallasten op rwzi Retranchement dan voorzien bij de begroting. Dit is een verschil van € 327.000,- doordat de afschrijvingstermijn eerst te laag was ingeschat. Daarnaast zijn er twee projecten nog niet gereed terwijl dat bij de begroting wel was voorzien. Het verschil is € 120.000,- en betreft de projecten "Afdekken slibbuffers W'schouwen Verseput" en "Brandmeldinstallatie rwzi Terneuzen+ Walcheren en Willem Annapolder ". Daarnaast zijn er nog andere kleine verschillen. De rente valt € 1.198.000 lager uit door een voordeel uit rente ontvangsten van Schatkistbankieren.

Investerings Programma Afvalwaterketen

Project	Technisch gereed cf AV besluit	Planning techn. Gereed	AV besluitvorming			Prognose totaal investering			Werkelijk Bruto	
			AV-krediet bruto	AV-krediet subs/ bijdr	AV-krediet netto	Bruto	Subs	Netto		
4 programma afvalwaterketen										
Onderhanden investeringen										
PRJ1187B	Relinen vrijverval hulst/Westd/Koew.	12-27	12-27	3.400		3.400	3.400		3.400	9
PRJ1187D	Relinen afvalwaterleidingen perc 2SD	12-27	12-27	5.950		5.950	5.950		5.950	65
PRJ1223O	Ombouw rioolgemaal Borssele	12-23	06-23	790		790	648		648	653
PRJ1223P	Ombouw rioolgemaal Wilhelminadorp	12-23	03-23	530		530	470		470	470
PRJ1223T	Renovatie rg Goes	01-25	01-25	3.550		3.550	3.550		3.550	1.563
PRJ1233K	Rwzi Verseput, renovatie E/W	11-23	04-25	8.100		8.100	8.228		8.228	7.024
PRJ1233L	Brandmeldinstal. rwzi TER+WAL+WAP	12-23	12-24	900		900	900		900	378
PRJ1233P	Groot onderhoud gashouder rwzi Wal	08-24	08-24	300		300	230		230	222
PRJ1233Q	Vervanging Zeefbandpers rwzi Wal (voorb)	06-25	12-25	545		545	545		545	12
PRJ1234A	Rwzi WA-polder, verv.E-instal + fakk	06-24	12-25	2.500		2.500	2.468		2.468	42
PRJ1245	Rwzi Retranchement, uitbreiding hydr	05-23	05-23	13.376		13.376	12.918	-58	12.860	12.941
PRJ1521A	Relinen afvalwaterleidingen perc 1SD	11-23	12-23	2.003		2.003	1.790		1.790	1.777
PRJ1521B	Relinen afvalwaterleidingen perc 2ZV	11-23	12-23	7.378	-2.400	4.978	6.075	-2.449	3.626	5.584
PRJ1521C	Relinen afvalwaterleidingen perc 2Te	12-27	12-25	1.048	-679	369	1.048	-679	369	1
PRJ1522	Aanleg zonnepanelen zuiveringen	12-21	10-22	5.263		5.263	4.743		4.743	4.743
PRJ1541	Verduurzamen bijgebouw rwzi WAL/WAP	12-24	12-24	350		350	325		325	173
PRJ1543D	Relinen vrijverval overdracht Tern.	12-27	03-25	700		700	625		625	46
PRJ1562B	Renovatie rg Kwadendamme	06-25	12-24	720		720	720		720	627
PRJ1562C	Renovatie rg Kruiningen, Groeneweg	06-24	12-24	810		810	888		888	799
PRJ1562E	Renovatie rg Philippine	12-25	03-25	965		965	965		965	97
PRJ1572	Afdekken slibbuffers W'schouwen Vers	06-23	10-24	500		500	508		508	502
PRJ1580	Verleggen persleiding Hansweert	12-24	12-24	300		300				
PRJ1581	Verleggen persleiding Terneuzen	12-24	12-24	800		800	800		800	
PRJ1244	Renovatie RWZI Hulst voorber	05-24	04-25	850		850	850		850	282
PRJ1562T	Coaten kelder rg Koewacht, Emmabaan	12-24	12-24	100		100	99		99	93
totaal onderhanden investeringen				61.728	-3.079	58.649	58.743	-3.186	55.557	38.103
(Intern) in voorbereiding										
PRJ1187A	Aanp. vrijvervalstelsel Westerschouw			60		60	123		123	131
PRJ1233O	Vervanging slibbuffer rwzi Mastgat			55		55	550		550	2
PRJ1243A	Rwzi Kloosterzande, uitbreiding						9.000		9.000	2

Programma Afvalwaterketen

PRJ1543A	Renovatie rg Magrette			20		20	525	525	36	
PRJ1543B	Renovatie rg Zuiddorpe Hoofdweg Zuid			25		25	359	359	27	
PRJ1543C	Renovatie rg Axel, Justaasweg			20		20	345	345	22	
PRJ1562	Aanpassing/vervanging rg's						46.238	46.238	46	
PRJ1562A	Renovatie rg Stavenisse			50		50	703	703	5	
PRJ1562D	Renov. rg Bruinisse, Molenweg/Wilma			50		50	1.615	1.615	92	
PRJ1562F	Renovatie rg Paal						350	350	1	
PRJ1562G	Renovatie rg Koewacht, Klapstraat			65		65	830	830	59	
PRJ1562I	Renovatie rg Waarde			30		30	865	865	37	
PRJ1562J	Renovatie rg Sirjansland			24		24	875	875	4	
PRJ1562K	Renovatie rg Ellewoutsdijk			35		35	690	690	28	
PRJ1562L	Renovatie rg Scherpenisse						580	580	3	
PRJ1562M	Renovatie rg Wissenkerke						540	540		
PRJ1562N	Renovatie rg Nieuwerkerk			24		24	720	720	31	
PRJ1562O	Renovatie rg Ouwerkerk			24		24	700	700	38	
PRJ1562P	Renovatie rg Clinge			24		24	700	700	2	
PRJ1562Q	Renovatie rg Hulst			48		48	700	700	3	
PRJ1562V	Ren. rg Stationsbuurt zrg74			24		24	710	710		
				578		578	67.718	67.718	569	
Totaal programma afvalwaterketen				62.306	-3.079	59.227	126.461	-3.186	123.275	38.672

Toelichting investeringen programma Afvalwaterketen

Algemeen:

Binnen het programma Afvalwaterketen zijn in deze 2e bestuursmonitor projecten opgenomen die onderhanden zijn en waarvoor een AV-krediet is verstrekt. Projecten bevinden zich in de voorbereidingsfase.

Ontwikkelingen/kansen:

- Voor de voortgang op de investeringsprojecten is beschikbaarheid van voldoende personele capaciteit een cruciale factor. In januari bleek dat hierop bijsturing nodig was, ook gegeven het feit dat er de nodige inzet van capaciteit voor het beheer en onderhoud van de assets nodig is. Besloten is extra financiële middelen vrij te maken waardoor er meer onderhoud kan worden uitbesteedt aan o.a. marktpartijen. De capaciteit die hiermee beschikbaar komt kan worden ingezet ten behoeve van de projectrealisatie. Binnen de afdeling Projecten zijn vacatures uitgezet voor werkvoorbereiders en directievoerders voor de projecten met een grote component op het gebied van mechanisch-elektrisch.
- De afdeling Afvalwaterketen en de afdeling Projecten hebben initiatief genomen om de capaciteitsvraag en capaciteitsinvulling voor de projecten die opgenomen zijn in de Meerjarenraming beter in beeld te krijgen en af te stemmen.

De belangrijkste afwijkingen in tijd worden hieronder toegelicht:

- PRJ1233K RWZI Verseput: De geplande technische afronding verschuift van 2023-11 naar 2025-04
De aanbestedingen zijn succesvol verlopen en opdrachten zijn verleend. Op basis hiervan is de verwachting dat de geplande technische afronding opschuift door vooral langere levertijden van materialen;
- PRJ1233L Brandmeldinstallaties RWZI Terneuzen/Walcheren/Willem Anna Polder: De geplande technische afronding is verschoven van 2013-12 naar 2024-12.
Door latere leveringen van materiaal is de realisatie later gestart dan gepland. De graafwerkzaamheden hebben door weerinvloeden meer tijd gekost.
- PRJ1234A RWZI Willem Anna-polder, vervanging Elektrische installatie + fakkel: De geplande technische afronding verschuift van 2024-6 naar 2025-12. Door gebrek aan personele invulling van de taken/rollen is het project steeds verder doorgeschoven. Inmiddels is het project opgestart.
- PRJ1581 Verleggen persleiding Terneuzen: De geplande technische afronding verschuift van 2024-06 naar 2026-08
Door de stadsontwikkeling Terneuzen in de wijk Othene wordt de persleiding verlegd. De planning is vertraagd en verschuift naar 2026.
- Voor de projecten PRJ1543A/B/C wordt vertraging voorzien omdat besluitvorming hierover met de gemeente Terneuzen nog niet rond is. De projecten zijn naar 2025 verschoven.

Risico's:

- Het einde van de levensduur van assets worden met enige regelmaat bereikt. Om de kosten te drukken worden aan het einde van de levensduur niet alle onderdelen voortijdig vervangen, maar enkel indien deze kapot gaan. Dit betreft het correctieve onderhoud. Dit kan alleen plaatsvinden door de cruciale onderdelen met een lange levertijd op voorraad te hebben of indien mogelijk direct geleverd te krijgen van de leverancier. De laatste jaren neemt de zekerheid van deze directe leveringen af en daarmee de kans op langdurige stilstand toe.
- De plaatsing van de fakkels op de RWZI Willem Annapolder loopt vertraging op. Bij uitval van de gasmotor, centrale verwarming of verminderde biogas afname van deze installaties kan er een biogasspui plaatsvinden. Mocht dit plaatsvinden dan wordt niet voldaan aan de Omgevingsvergunning.
- Om een adequate risico-inschatting tot falen van onderdelen te maken is het nodig om de vacature voor assetmanagement met kennis van het falen van mechanisch/elektrische onderdelen in te vullen. Voor de lange termijn assetplanning van de RWZI's speelt dit vanwege de grote opgave een cruciale rol. Om te zorgen dat een assetmanager een op feiten gebaseerde inschatting van de risico's kan uitvoeren is hiervoor nodig dat de data in het Onderhoudsmanagementsysteem op orde zijn. In 2024 wordt dit door meerdere medewerkers opgepakt.

Afwijkingen waarover besluitvorming door de AV dient plaats te vinden

Exploitatie

- n.v.t.

Investerings (afwijkingen groter dan 10% en/of € 250.000,-)

- n.v.t.

Reserves

-